

Handläggare: Anette Manoti
Telefon: 08 - 508 21 312

Till
Älvsjö stadsdelsnämnd
2011-11-24

Slutrapport till länsstyrelsen om utvecklingsmedel 2010/2011 för att stärka stödet till våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnat våld

Förslag till beslut

Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner slutrapporten om utvecklingsmedel på 470 tkr, för att stärka stödet till våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnat våld och överlämnar ärendet till länsstyrelsen i Stockholms län.

Lars Arvidsson
Stadsdelsdirektör

Göran Sjödin
Verksamhetsområdeschef

Eva Frykler
T.f. verksamhetsområdeschef

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Stockholms län genomförde i september 2008, tillsyn av Älvsjö stadsdelsförvaltnings arbete med våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnat våld. Förvaltningen inledde då ett utvecklingsarbete för att säkra kvalitén i socialtjänstens arbete för att komma till rätta med de brister som påpekades.

I samband med detta ansökte stadsdelsnämnden hos länsstyrelsen om utvecklingsmedel. Länsstyrelsen beviljade 500 tkr för tiden 2009-11-01 – 2010-10-31, samt ytterligare 470 tkr för tiden 2010-11-01 – 2011-10-31. Förvaltningens enheter befinner sig i en intensiv arbetsfas vad gäller arbetet mot våld i nära relationer. En mängd insatser har skett enligt projektplanen och en tredje etapp har beviljats av länsstyrelsen för att inrätta en kvinnofridssamordnare under tiden 2011-11-01 – 2012-10-31.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom verksamhetsområdena Barn, ungdom och vuxna samt Äldre och funktionsnedsatta. Ärendet har behandlats i förvaltningsgruppen, handikapprådet och pensionärsrådet 2011-11-17.

Bakgrund

Länsstyrelsen i Stockholms län genomförde i september 2008, tillsyn av Älvsjö stadsdelsförvaltnings arbete med våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnat våld. Länsstyrelsen riktade viss kritik mot nämnden och angav även förbättringsförslag. Förvaltningen inledde därmed ett utvecklingsarbete för att säkra kvalitén i socialtjänstens arbete för att komma till rätta med de brister som påpekades. Förvaltningen har reviderat och uppdaterat *Handlingsplanen för kvinnofrid och mot våld i nära relationer*. Handlingsplanen godkändes av stadsdelsnämnden 2009-08-27 och överlämnades till länsstyrelsen i Stockholms län. I samband med detta ansökte stadsdelsnämnden hos länsstyrelsen om utvecklingsmedel på 630 tkr, för att vidareutveckla arbetet för kvinnofrid och implementera den reviderade handlingsplanen som förvaltningen utarbetat. Länsstyrelsen beviljade 500 tkr för tiden 2009-11-01 – 2010-10-31. Dessa projektmedel är slutrapporterade. Förvaltningen ansökte om ytterligare medel om 535 tkr för tiden 2010-11-01 – 2011-10-31. Länsstyrelsen beviljade 470 tkr under etapp 2 som föreliggande slutrapport avser.

Projektledaren som anställdes 2010-02-01 på 75 procents tjänst, har fortsatt arbetet under etapp 2. Hon ingår i projektets styrgrupp tillsammans med verksamhetsområdescheferna, enhetschefen för Nätverkshuset och enhetscheferna för de myndighetsutövande enheterna.

Förvaltningens redovisning av etapp 2

Rutiner och arbetssätt

Det har utarbetats skriftliga rutiner för biståndsbedömare inom enheten för äldre och funktionsnedsatta samt för socialsekreterare inom individ- och familjeomsorgen som omfattar den lagstadgade myndighetsutövningen. Socialsekreterare och biståndsbedömare har under projekttiden även fått utredningsmanualer att använda

som grund vid riskbedömningar och för insatser om skydd och stöd. Manualen utgår ifrån socialstyrelsens rekommendationer.

Vid barnavårdsutredningar avseende barn som bevittnat våld finns ett skriftligt stöd till socialsekreterare på enheten för barn och familj, med områden inom utredningsformen som kallas Barns behov i centrum, BBIC. Det finns även ett dokument med forskningsstöd i det som är relevant för att göra en bedömning av barnets behov och anpassning till att leva i familjevåld samt av hur föräldrarnas omsorgsförmåga påverkas av våldet.

Det har utarbetats checklistor som riktar sig till omvårdnadspersonal exempelvis inom servicehuset, socialpsykiatri, gruppboheter och för personliga assistenter. Dessa personalgrupper utövar inte myndighetsutövning men i vissa fall anmälningsplikt och är många gånger de som kan upptäcka att våld förekommer då de arbetar i brukarens hem. Likaså har checklistor utarbetats för förskolepersonal och fritidens personal.

I rutinerna och checklistorna ingår;

- tecken och symptom på våldsutsatthet som personal ska vara uppmärksamma på
- olika sätt att ställa frågor om våld
- utredningsmallar för personal med myndighetsutövning med kartläggning av våldet, säkerhetsplanering och riskbedömning för fortsatt våld
- hur man går tillväga för att initiera olika insatser och att man följer upp pågående insatser
- uppmaning att om möjligt, följa upp de klienter/brukare som inte ville ha någon insats med förhoppningen att den utsatta ska våga ta emot stöd efter upprepade kontakt.

Implementering av de styrdokument som tagits fram i projektet pågår. Viss personalomsättning har lett till att implementeringsfasen blivit längre än vad som bedömdes vid projektstart.

Utbildning och kunskapshöjande seminarier

En tidig utgångspunkt i projektet var att olika personalgruppers ökade kunskap om kvinnofrid och våld i nära relationer är en förutsättning för att kunna utveckla och kvalitetssäkra arbetet. Kunskapshöjning och att öka medvetandenivån i dessa frågor är en långsiktig process. Projektet har bevakat utbildningsutbudet och i flera

fall ordnat seminarier i egen regi. Seminarier för personalgrupper med samma arbetsuppgifter har utförts, men även tvärprofessionella seminarier.

En utbildningsserie som genomförts handlade om strukturerade samtal med våldutövande män i syfte att mannen ska upphöra att använda våld i sina nära relationer. Styrgruppen för projektet bestämde att alla socialsekreterare skulle gå utbildningen om fyra tillfällen som en generell kunskapshöjning kring mäns våld. Tanken var också att undersöka förutsättningarna för att bygga upp en ny mottagning för män som utövar våld. Utbildningsinsatsen ledde till insikt om att "alla" socialsekreterare inte kan ha samtalkontakter med våldsutövande män, parallellt med andra arbetsuppgifter, med hänsyn till säkerhetsaspekten för den utsatta familjen. Tills vidare har socialtjänsten möjlighet att köpa behandlings-insatser från andra stadsdelar. Utbildningen som genomfördes behövdes dock ändå för att socialsekreterare ska kunna motivera en våldsutövande person till en livsstilsförändring. Därutöver har fyra socialsekreterare fått ytterligare utbildning i en metod som kallas "motiverande samtal".

Ett annat exempel är en längre utbildningssatsning om våld mot kvinnor med funktionssnedsättning, som staden tog fram och som har fortsatt i länsstyrelsens regi. För att följa upp denna satsning genomfördes ett seminarium lokalt i Älvsjö i början av maj. Där deltog flera tvärprofessionella yrkesgrupper såsom biståndsbedömare, utförare inom socialpsykiatri, personliga assistenter och personal inom särskilda boenden.

Även en längre utbildningssatsning pågår i länsstyrelsens regi om våld mot äldre kvinnor, där biståndsbedömare, personal från servicehuset och från omsorgsboendet deltar.

Intern och extern samverkan

Resursgruppen "*Nätverket mot våld i nära relationer*" bestod från början av representanter från de myndighetsutövande enheterna men har utökats med representanter från öppenvård, förskola, omvårdnadspersonal samt utförare inom socialpsykiatri och funktionsnedsatta. Nätverket ska vara en "expertgrupp" i kvinnofridsfrågor d.v.s. ge konsultation till alla medarbetare och samverkanspartners. Resursgruppen består av ordinarie personal och är tänkt att ges förutsättningar för att vidmakthålla de insatser som utförts, även efter projekttidens slut.

Som exempel på att extern samverkan har utvecklats kan nämnas;

- samverkan har stärkts med polisens familjevårdsenhet och en strukturell samverkansgrupp för kvinnofridsbrott har startat
- en överenskommelse med Älvsjös poliskontor om att de underrättar socialtjänsten när de haft kontakt med en våldsutsatt kvinna, så att socialtjänsten kan informera och ge stöd.

Ekonomisk presentation

Totalt beviljades 470 tkr till personalkostnader i projektet. Av dessa har 466 368 kr använts till anställning av en projektledare på 75 procents tjänst.

Överförda restmedel från projekttiden år 2009 i etapp 1, med 79 tkr har använts till utbildningssatsningar, enligt överenskommelse. Hela beloppet har dock inte använts, då viss utbildning fått skjutas fram ytterligare med anledning av personalomsättning. Förvaltningen kommer ställa frågan till länsstyrelsen om det är möjligt att skjuta fram medel om 35 030 kr till projektår tre under tiden 2011-11-01 – 2012-10-31.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Älvsjö stadsdelsförvaltning befinner sig i en intensiv arbetsfas vad gäller arbetet mot våld i nära relationer. Utvecklingsarbetet fortskrider, många aktiviteter har genomförts och andra kommer att fortgå i projektform ytterligare ett år under tiden 2011-11-01 till 2012-10-31.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden godkänner föreliggande slutrapport av etapp 2 som avser tiden 2010-11-01 – 2011-10-31 och översänder den till länsstyrelsen.

Bilaga

Länsstyrelsens formulär;

Slutrapport om utvecklingsmedel 2010 för att stärka stödet till våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnat våld.